

تیتانوس

تیتانوس څه شی دي؟

تیتانوس یو دردناکه، اکثر وژونکي ناروغي ده. په خاوره یا سره کې موجود باکتریا یو ټاکسن یا زهر خوشي کوي او د دردناکو عضلاتو تشنج او ژامی بندښت لامل کېږي. اغیزې خپرېږي چې د تشنج، تنفسي ستونزو او د زړه غیر معمولي تالونو لامل کېږي.

ځک څنگه په تیتانوس کېږي؟

باکتریا د خاورې یا سري څخه بدن ته د زخمونو او سوځیدنو له لارې ننوځي. زخم کېدای شي د سنتي سوري په څیر کوچنی وي. تیتانوس ساري نه دی (له یو شخص څخه بل ته نه خپریږي). ځک تیتانوس د چاپیریال څخه تر لاسه کوي د نورو خلکو څخه نه.

د تیتانوس نښې څه دي؟

عمومي نښې نښانې په 80% پیښو کې واقع کېږي. لومړۍ نښه د غاړې او ژامې په عضلاتو (د ژامې بندښت) کې د عضلاتو شدید تشنج دي. دا کېدای شي په ملا، خپټې او لاسونو پیښو کې د دردناک عضلاتو دردونو سره تعقیب شي. ماتوالي د شدید غونجیدنو له امله رامینځته کېدی شي. په ساه اخیستو او تیروولو کې ستونزې رامینځته کېدی شي. د غږ بکس د یوې برخې تشنج د سمدستي مړینې لامل کېدی شي. ناروغي د 1 څخه تر 4 اونیو پورې شدید پاتې کېږي، او بیا په تدریجي توګه کمېږي. مړینه ممکن په 10%-25% پیښو کې واقع شي.

تیتانوس یوه ډیره جدي ناروغي ده. خطر د تنکې ځوانانو یا له 60 څخه پورته عمر لرونکو لپاره خورا زیان دي. په ماشومانو کې تیتانوس د اکسیجن د ضایع یا کمښت له امله د مازغو د دایمي زیان لامل کېدی شي. د اندامونو او ملا د تیر ماتوالي کولی شي د دایمي معلولیت لامل شي. د هغو کسانو څخه چې په تیتانوس اخته کېږي په 10 کې 1 کس به مړ شي. د عضلاتو سخت تشنج د تنفس کولو سره مداخله کوي.

که څه هم تیتانوس اوس په آیرلینډ کې د واکسین کولو د عادي پروګرامونو له امله نادر دي، هغه باکتریا چې د ناروغي لامل کېږي لاهم په خاوره کې شتون لري. دوی زموږ له چاپیریال څخه نشي ختمیدلی. د تیتانوس څخه د ځان ساتلو یوازینی لار د واکسین کول دی.

څوک باید د تیتانوس واکسین وکړي؟

د واکسین په واسطه د تیتانوس مخنیوی کېږي.

د تیتانوس واکسین په 2، 4 او 6 میاشتو کې ماشومانو ته د 6 په 1 واکسین کې د یوې برخې په توګه ورکول کېږي. 6 په 1 واکسین کې د خناق، هیپاتیت بی، Hib (د هیموفیلس انفلوینزا بی) ټوخله (شنه ټوخله) پولیو او تیتانوس څخه خونديتوب کوي.

د بوسټر یا پیاوړی کوونکي واکسین دوز د 4-5 کلونو په عمر کې ورکول کېږي (4 په 1 واکسین کې) کوم چې د خناق، ټوخله (شنه ټوخله)، پولیو او تیتانوس څخه خونديتوب کوي.

بل بوسټر یا پیاوړی کوونکي دوز د دویمې درجې ښوونځي په 1 st کال کې ورکول کېږي (Tdap واکسین) کوم چې د خناق، ټوله (شنه ټوخله) او تیتانوس په وړاندې ساتنه کوي.

که تاسو یا ستاسو ماشوم واکسیناسیون ته اړتیا لرئ، یا تاسو د خپل یا د خپل ماشوم د واکسیناسیون وضعیت څخه ډاډه نه یاست، د مشورې لپاره د خپل GP سره اړیکه ونیسئ.

څوک بايد د تيتانوس واکسين ونه کړي؟

ډير لږ خلک شتون لري چې بايد د تيتانوس واکسين ونه کړي. ستاسو ماشوم بايد واکسين ونه کړي که چېرې دوى ته د واکسين د پخواني دوز يا د واکسين کومې برخې څخه شديد د حساسيت عکس العمل (anaphylaxis) شوي وي.

د تيتانوس واکسين ترلاسه کولو وروسته څه تمه وکړئ؟

د واکسين کولو يا لگولو وروسته، ستاسو ماشوم ممکن د هغه ځای په شاوخوا کې نارامی، سوروالی يا پرسوب ولري چېرې چې انجیکشن ورکړل شوی و. دوى کېدای شي بې قراره وي او تبه ولري.

که دا پېښ شي تاسو کولى شئ دوى ته پاراسيټامول يا ايبوپروفين ورکړئ. تاسو بايد دوى ته ډير ځنډ هم ورکړئ. ډاډ ترلاسه کړئ چې دوى ډير گرم نه وي او دا چې د دوى جامې د انجیکشن ځای نه مري.

ماشومان معمولاً په يوه يا دوه ورځو کې دننه د دې کوچني جانبي عوارضو څخه رغيږي جدي جانبي عوارض خورا نادر دي.

د تيتانوس واکسين څنگه کار کوي؟

واکسين د تيتانوس باکټريا څخه د غير فعال ټاکسينز يا زهرو څخه جوړ دی، دې ته د ټاکسايډ تياري ويل کيږي. واکسيناسيون بدن هڅوي چې د ټاکسين يا زهر ضد سيرم توليد کړي.

د تيتانوس ټاکسايډ ټول پنځه دوزونه چې په مناسبو وقفو کې واکسين لري د ټول عمر خوندتوب ورکول گڼل کيږي. د تيتانوس څخه رغيدل ممکن د خوندیتوب پایله ونلري، او د تيتانوس وروسته واکسين کول په گوته کيږي.

د تيتانوس واکسين څومره اغيزمن دی؟

نږدې 100% ماشومان د واکسين د سپارښتنه شوي خوراکنونو ترلاسه کولو وروسته د تيتانوس څخه خوندي دي.

چيرته کولى شم نور معلومات ترلاسه کړم؟

د يو باوري د روغتيا مسلکي سره خبرې وکړئ او www.immunisation.ie ته مراجعه وکړئ